Wiosenna ocena[1] stanu upraw rolnych i ogrodniczych w województwie łódzkim w 2021 r.

22.06.2021 r.

329 tys. ha

powierzchni zasiewów zbóż ozimych podstawowych z mieszankami zbożowymi

Stan zasiewów wszystkich gatunków zbóż oceniono wyżej niż przed rokiem.

Przezimowanie zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku było dobre, bez większych strat w zasiewach

Warunki agrometeorologiczne w okresie tegorocznej zimy były na ogół korzystne dla ozimin. Styczniowe i lutowe spadki temperatur, nawet poniżej -20° C, nie zagrażały roślinom dzięki okrywie śnieżnej. Praktycznie nie odnotowano poważniejszych strat, a powierzchnia upraw przeznaczonych do zaorania była niewielka. Z uwagi na chłodną wiosnę, wegetacja była opóźniona o kilkanaście dni. Na terenie województwa w większości prace wiosenne rozpoczęto w ostatniej dekadzie marca. Chłodne dni i noce w kwietniu hamowały wschody zbóż jarych, a także spowolniły wegetację zbóż ozimych, rzepaku i trwałych użytków zielonych. Wiosenne przymrozki obniżyły także skuteczność zwalczania chwastów na plantacjach ozimin.

Powierzchnię zbóż ozimych podstawowych z mieszankami zbożowymi wyszacowano na 329 tys. ha.

Tablica 1. Stan zasiewów w stopniach kwalifikacyjnych według wiosennej oceny

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ocena w stopniach kwalifikacyjnych [a]						
		2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021
Pszenica:	ozima	3,5	3,8	3,7	3,7	3,6	3,4	3,6
	jara	3,4	3,6	3,4	3,5	3,3	3,0	3,3
Żyto		3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,3	3,5
Jęczmień:	ozimy	3,4	3,5	3,5	3,4	3,5	3,3	3,4
	jary	3,4	3,7	3,4	3,5	3,3	3,1	3,3
Owies		3,4	3,5	3,3	3,5	3,2	3,1	3,3
Pszenżyto:	ozime	3,5	3,7	3,7	3,6	3,6	3,4	3,6
	jare	3,4	3,6	3,5	3,5	3,2	2,9	3,4
Mieszanki zbożowe:	ozime	3,4	3,7	3,6	3,6	3,5	3,2	3,5
	jare	3,4	3,6	3,3	3,5	3,2	2,9	3,3

a Stopnie kwalifikacyjne ustalane są w skali od 1,0 do 5,0 punktów. Stopień 1,0 – stan zły, klęskowy; 2,0 – stan słaby, zasiewy poniżej przeciętnych; 3,0 – stan dostateczny; 4,0 – stan dobry, zasiewy lepsze od przeciętnych; 5,0 – stan bardzo dobry, zasiewy wyborowe, rzadko spotykane.

[1] Informacja zawiera wyniki wiosennej oceny stanu upraw przeprowadzonej w I połowie maja 2021 r. Oceny dokonano w oparciu o ekspertyzy rzeczoznawców terenowych GUS, opracowane na podstawie lustracji pól, łąk i sadów.

Wiosenna ocena stanu upraw obejmuje również szacunek powierzchni zasiewów głównych upraw rolnych oraz szacunek strat zimowych i wiosennych.

Tablica 1. Stan zasiewów w stopniach kwalifikacyjnych według wiosennej oceny (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ocena w stopniach kwalifikacyjnych[a]						
	2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021
Mieszanki zbożowo-strączkowe	3,4	3,6	3,3	3,4	3,3	3,0	3,4
Rzepak i rzepik: ozimy	3,5	3,8	3,9	3,2	3,6	3,5	3,6
jary	3,4	3,5	3,4	3,6	3,4	2,8	3,3
Koniczyna czerwona[b]	3,6	3,6	3,4	3,7	3,4	3,3	3,4
Łąki trwałe	3,5	3,5	3,4	3,7	3,4	3,0	3,4
Pastwiska trwałe	3,5	3,5	3,4	3,6	3,3	3,0	3,3

a Stopnie kwalifikacyjne ustalane są w skali od 1,0 do 5,0 punktów. Stopień 1,0 – stan zły, klęskowy; 2,0 – stan słaby, zasiewy poniżej przeciętnych; 3,0 – stan dostateczny; 4,0 – stan dobry, zasiewy lepsze od przeciętnych; 5,0 – stan bardzo dobry, zasiewy wyborowe, rzadko spotykane. *b* Koniczyna w czystym siewie i w mieszankach z trawami.

Ocena stanu upraw rolnych

Stan plantacji zbóż ozimych, zbóż jarych oraz rzepaku i rzepiku, wiosną 2021 r., oceniony został na lepszy od roku poprzedniego.

Z przeprowadzonej w bieżącym roku przez rzeczoznawców terenowych GUS, wiosennej oceny stanu upraw rolnych wynika, że stan zasiewów zbóż ozimych jest lepszy od ubiegłorocznego. Stan zbóż ozimych oceniono na 3,5 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,2 stopnia wyżej od oceny w 2020 r. Plantacje rzepaku i rzepiku ozimego ocenione zostały na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego, tj. trochę lepiej niż w roku poprzednim.

Z uwagi na chłodną wiosnę i częste opady deszczu, siewy zbóż jarych były utrudnione, wschody roślin opóźnione i nierównomierne. Poprawa warunków agrometeorologicznych w maju wpłynęła korzystnie na wegetację zasiewów jarych, natomiast intensywne opady deszczu poprawiły stan plantacji zbóż ozimych i jarych.

Stan zbóż jarych oceniono na 3,3 stopnia kwalifikacyjnego tj. o 0,3 stopnia wyżej niż w roku poprzednim, natomiast ocena rzepaku i rzepiku jarego była wyższa od ubiegłorocznej o 0,5 stopnia.

Stan trwałych użytków zielonych po przezimowaniu na ogół był dobry, natomiast opóźniona wiosenna wegetacja, chłodne dni i noce w kwietniu spowolniły wzrost i krzewienie zielonej masy. Majowe opady deszczu poprawiły kondycję łąk i pastwisk. Stan trwałych użytków zielonych oceniono na lepszy od ubiegłorocznego i jego ocena wyniosła 3,4 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,4 stopnia wyżej od oceny z roku poprzedniego.

Ocena stanu upraw ogrodniczych

Przezimowanie roślin sadowniczych w sezonie zimowym 2020/2021 było na ogół dobre. W województwie łódzkim, nie odnotowano większych uszkodzeń mrozem drzew owocowych, a straty powodowane niskimi temperaturami dotyczyły jedynie młodych nasadzeń: jedno, dwu i trzyletnich wrażliwych na dobowe wahania temperatur. Uszkodzeniu mogły ulec drzewa będące w złej kondycji – uszkodzone wskutek obgryzienia kory przez zwierzynę lub zaniedbane. Jednak straty te nie wystąpiły na dużą skalę.

Okrywa śnieżna, utrzymująca się w czasie znacznych spadków temperatury w sezonie zimowym na przełomie stycznia i lutego, doskonale ochroniła uprawy sadownicze przed przemarznięciem. Szczególnie korzystnie wpłynęło to na krzewy owocowe i plantacje jagodowe. Sezon zimowy z dużą ilością opadów śniegu, zagwarantował również dobre warunki wilgotnościowe w sadach na początku wiosny.

Okres wegetacji rozpoczął się w tym sezonie nieco później niż w latach poprzednich. Z powodu niskich temperatur na przełomie marca i kwietnia obserwowano wolniejszy rozwój pąków kwiatowych, co niektóre odmiany uchroniło przed ich przemarznięciem. Ucierpiały jedynie morele, brzoskwinie i czereśnie, jednak szkody te miały charakter lokalny.

Niekorzystnym czynnikiem była chłodna i deszczowa pogoda w czasie kwitnienia drzew pestkowych, która nie sprzyjała oblotowi pszczół. Efektem tych zjawisk jest prognozowane w województwie łódzkim mniejsze plonowanie śliw w bieżącym roku. Z powodu zastoin wody na polach po zalegającym śniegu, niemożliwy był lokalnie wjazd ciężkim sprzętem w celu dokonania niezbędnych zabiegów agrotechnicznych w sadach. Utrudnione były zabiegi ochrony roślin chroniące plantacje przed chorobami grzybowymi i innymi patogenami.

Kwiecień był wyjątkowo chłodny i wilgotny. Szczególnie niekorzystny okazał się w regionie łódzkim, kiedy to temperatura spadła przy gruncie 27 kwietnia aż do -8,7 ºC (notowanie ze stacji meteorologicznej na Lotnisku Lublinek). W południowym rejonie województwa łódzkiego odnotowano nawet –10 ºC przy gruncie, a nieznacznie cieplej było na zachodzie województwa. Lokalnie ucierpiały uprawy przeznaczone do wczesnego zbioru spod osłon. Pod koniec kwietnia nastąpiło krótkotrwałe ocieplenie.

Wyjątkowo chłodny okazał się także maj. Chłody przyczyniły się do wstrzymania wegetacji. Negatywny wpływ na stan plantacji drzew i krzewów owocowych mogły mieć przymrozki występujące na początku tego miesiąca. Taka pogoda nie sprzyja oblotowi pszczół, a to przekłada się na mniejsze plonowanie drzew i krzewów w sezonie.

Najmniej szkód spowodowanych zimą powstało na plantacjach krzewów owocowych, które chronione były okrywą śnieżną przed przemarznięciem w miesiącach, kiedy występowały znaczne spadki temperatury. Również wiosną krzewy owocowe nie ucierpiały z powodu deficytu wody. Większość plantacji malin, porzeczek, agrestu przetrwała sezon zimowy w dobrej kondycji. Wymagają ochrony przed patogenami grzybowymi i szkodnikami.

Siewy warzyw gruntowych oraz wysadzanie rozsad ze względu na panujące chłody i zastoiny wód po śnieżnej i chłodnej zimie były opóźnione nawet od dwóch do trzech tygodni w porównaniu z rokiem ubiegłym. Siewy rozpoczęto pod koniec marca ale wschody i rozwój roślin na plantacjach był powolny. Chłodna aura wymusiła na plantatorach zastosowanie okryw z agrowłókniny lub postawienie tuneli foliowych dla zabezpieczenia upraw przeznaczonych na wczesny zbiór, jednak i to czasami nie pomogło. Szczególnie zagrożone były wczesne ziemniaki i truskawki z południowego rejonu województwa łódzkiego.

Zgromadzona w czasie śnieżnej zimy woda w glebie, początkowo zabezpieczała potrzeby wilgotnościowe roślin, jednak silne wiatry i wysokie temperatury panujące w czerwcu szybko pogorszyły warunki wegetacji roślin i koniecznym stało się stosowanie nawadniania plantacji w celu uzyskania zadowalającego plonowania szczególnie warzyw gruntowych. Wskazana stała się też intensywna ochrona plantacji przed chorobami grzybowymi i szkodnikami szczególnie w tak zróżnicowanych warunkach wilgotnościowo-termicznych w czasie wegetacji.

Opracowanie merytoryczne:
Ośrodek Warunków Życia i Badań Ankietowych

Ewa Sztendel

Agnieszka Jaworska

Informatorium Statystyczne

tel.: (+48 42) 683 91 91, (+48 42) 683 91 92

e-mail: informatoriumLDZ@stat.gov.pl

www.lodz.stat.gov.pl

@Lodz_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów w 2019 roku

Produkcja upraw rolnych i ogrodniczych w 2019 roku

Wstępna ocena przezimowania upraw w 2021 roku

Temat dostępny w bazach danych

BDL: Powierzchnia zasiewów

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

Powierzchnia upraw